

Associate degree en... *Kamerbrief Ad en Strategische Agenda HO*

Donderdag 17 september 2015
10.30 – 15.00 uur

&

DAG VAN DE BEROEPSKOLOM *MBO-HBO: AANPAK NIEUWE STIJL*

Vrijdag 9 oktober 2015
10.00 – 15.30 uur

Gebouw: Stichting Praktijkleren, Disketteweg 11, Amersfoort-Schothorst

1 Inleiding

We staan weer eens aan het begin van een interessant en dynamisch studiejaar. Je kunt wel steeds denken dat er rust aan het onderwijsfront komt, maar dat is een wens die wel nooit zal uitkomen. Het is kennelijk een gegeven, het lot van degenen die in het onderwijs en het omringende gebied werkzaam zijn. Daarom dus hier verdere informatie over een tweetal bijeenkomsten die op de rol staan voor de komende periode. De eerste is over de invoering van de Associate degree, de tweede over het breed in te steken gebied van de doorstroom van mbo naar hbo – binnen de beroepskolom.

2 Bijeenkomst over de Ad in de Kamerbrief en de Strategische Agenda

In de Kamerbrief die voor de zomervakantie uitkwam, worden belangrijke voorstellen gedaan voor een vorm van herpositionering van de Associate degree. In de Strategische Agenda voor het hoger onderwijs wordt dit in een breder kader geplaatst. Om hier van onze kant toelichting op te geven, maar vooral ook commentaar te kunnen verzamelen van degenen die hiermee in de dagelijkse praktijk te maken krijgen, is een studiedag belegd over deze zaken op **donderdag 17 september**, in Amersfoort-Schothorst.

Deze dag valt in twee stukken uiteen.

- In de ochtend van 10.30 tot 12.30 uur wordt aan de hand van een breed ingestoken inleiding ingegaan op de voorstellen, in combinatie met de consequenties ervan. Ook zullen kanttekeningen worden geplaatst bij de gedachten die achter de stukken zit, en de keuzes die vervolgens (kunnen) worden gemaakt. Tevens wordt ingegaan op de RAC-vorming, gelet op hetgeen in de Kamerbrief wordt gezien als belangrijk ten aanzien van deze vorm van samenwerking van een hogeschool met de vooropleidingen.
- Na een (eenvoudige) lunch zullen van 13.15 tot 15.00 uur de belangrijkste elementen ter discussie worden gesteld, aan de hand van een aantal stellingen. Ze worden in kleine groepen besproken, om zo verder uit te diepen wat de instellingen aan keuzes gaan krijgen – met de bedoeling om input te verzamelen voor een nota die als Leido zal worden opgesteld.

Daarbij zullen we o.a. ingaan op: arbeidsmarktrelevantie, macro-doelmatigheid, koppeling Ad-Bachelor, voordelen van een RAC hierbij, alsmede de wijze waarop de Ad een rol kan spelen bij het flexibiliseren van leerwegen als het management nadrukkelijk meer dan nu een eigen rol hierbij heeft.

Aanmelding is (zeer beperkt) mogelijk door een mailtje te sturen naar info@leido.nl. De bijeenkomst vindt plaats in Amersfoort-Schothorst, in het gebouw van de Stichting Praktijkleren, Disketteweg 11, Amersfoort-Schothorst – op loopafstand van het station aldaar. Er zijn geen kosten aan de deelname verbonden.

2 Dag van de Beroepskolom 9 oktober: mbo-hbo in Strategische Agenda

In de vorige nieuwsbrieven is al uitgebreid ingegaan op de plannen die de overheid heeft voor vernieuwende arrangementen als het gaat om de aansluiting mbo-hbo – gericht, om het maar even kort door de bocht te zeggen, op het verbeteren van de aansluiting. Dan kun je kijken naar de volgende doelstellingen ervan:

- Meer studenten die na de propedeuse in dezelfde opleiding doorgaan;
- Meer studenten die de propedeuse in een jaar halen;
- Minder studenten die van opleiding wisselen;
- Minder studenten die al binnen het eerste semester het hbo definitief verlaten;
- Meer studenten die binnen 4 of 5 jaar de Bachelor afronden;
- Meer studenten die bewust kiezen voor de Ad en deze in 2 jaar behalen;
- Meer mbo-studenten die straks de doorstroomkeuzedelen kiezen;
- Meer mbo-studenten die aan studiekeuzeactiviteiten meedoen...

De zaken die in de Strategische Agenda worden geschetst, hebben allemaal te maken met het zoeken naar effectieve verbeteringen van de aansluiting. Uiteraard is het zo dat beide sectoren hun eigen ontwikkelingen kennen, met de eigen verantwoordelijkheden die behoren bij de afspraken die met de overheid worden gemaakt – en gelet op de kaders die voor het mbo dan wel het hbo gelden. Maar dat ontslaat de betrokken instellingen niet van de verplichting om over de grenzen van het eigen gebied heen te kijken, over de eigen schaduwen heen te springen en in gezamenlijkheid te zoeken naar constructies die het maximale uit de mogelijkheden voor de aansluiting halen – zonder op andere zaken ‘in te leveren’. Voor zowel het mbo als het hbo geldt dat het gaat om ‘autonomie in gebondenheid’ d.w.z. het hebben van de taak om zelfstandig te nemen besluiten te toetsen aan de consequenties voor de in- en doorstroom.

Uitgangspunten

Kijkend naar hetgeen in de Strategische Agenda naar voren wordt gebracht, en juist niet om te komen tot allerlei nieuwe zaken binnen de wet- en regelgeving, kun je op hoofdlijnen de volgende gedachten onderscheiden:

1. Er dient te worden gestreefd naar verbetering van de doorstroom en aansluiting, op basis van gemeenschappelijke inspanningen door hbo- en mbo-instellingen.
2. Het streven is het verhogen van de rendementen en het verlagen van de percentages voor het switchen van studie in het eerste leerjaar en voor de uitval in het eerste en tweede leerjaar van het hbo.
3. Er dient sprake te zijn van een inzet vanuit het mbo, aantoonbaar, vooral via het laten participeren van docenten en andere functionarissen in een structurele, gelijkwaardige samenwerking rond de doorstroom en aansluiting mbo-hbo.
4. Er dient te worden aangesloten bij de ontwikkelingen rond de studiekeuzecheck en de vormgeving van de doorstroomregeling mbo-hbo, op basis van een heldere visie van de hogeschool, samen te formuleren met de mbo-partners.
5. Hogescholen en hun (regionale) mbo-partners zullen daarmee dienen te komen tot een zichtbaar structurele aanpak rond mbo-hbo, mee te nemen in het meten van de ‘prestaties’ van de onderwijsinstellingen. Daarbij wordt uitgegaan van een breed gedragen beleid binnen de instellingen, op alle niveaus.
6. Op basis van de straks uit voeren projecten mbo-hbo zal worden vastgesteld welke zaken (thema’s) kunnen en zullen worden verankerd in het formele beleid van de overheid.

Thematische aanpak op basis van de Strategische Agenda

Het Ministerie van OCW blijkt van mening te zijn dat het tijd is om wat bakens te verzetten. Er is in de afgelopen jaren op allerlei manieren gezocht naar constructies, maatregelen, afspraken, convenanten en andere initiatieven om met wederzijds respect voor elkaars verantwoordelijkheden en speelruimtes de kans op studiesucces voor mbo'ers te vergroten. Lokaal, regionaal en soms ook landelijk zijn in het verleden innovaties naar boven gekomen, leidend tot verbeteringen, maar niet altijd blijvend en - en dat is cruciaal – lastig bestand tegen alle dynamiek door de jaren heen. Hoe dan wel?

Uit de Strategische Agenda blijkt dat er geld is, voor projecten die aan een relevant thema of meerdere thema's zijn op te hangen. Daarbij zou je, al lezende, tot de volgende randvoorwaarden kunnen komen:

1. Het gaat om het ontwerpen van projecten mbo-hbo die leiden tot een structurele en gezamenlijke aanpak binnen een regio, gericht op de verbetering van de aansluiting en doorstroom.
2. Deze projecten dienen te zijn gericht op thema's die aantoonbaar, op basis van eerdere initiatieven, tot succes zullen gaan leiden (waarbij de initiatieven zijn te herleiden tot eerdere pogingen, in de eigen of in een andere regio, die om allerlei redenen niet hebben geleid tot een 'doorbraak' als het gaat om de structurele inbedding in de aanpak rond de vormgeving van doorstroom en aansluiting).
3. Deze thema's dienen overdraagbaar te zijn naar andere regio's, als het gaat om een kritische succesfactoren, algemeen geldend voor de (regionale) samenwerking mbo-hbo.
4. Thema's en projecten die aansluiten bij de doelstellingen van de Strategische Agenda zullen door de overheid worden gefinancierd.
5. Projecten zullen worden gemonitord.

Aanpak VH

Het is goed om in dit kader te melden dat de Vereniging Hogescholen (VH) heeft aangegeven op projectbasis te gaan werken aan een viertal thema's, onder de noemer 'Kwaliteit en Studietoetsen':

- Voorlichting en studiekeuzecheck
- Begeleiding van de student en aanscherping bsa-norm
- Professionalisering van docenten
- Aanpassen van het onderwijsprogramma.

Interessante thema's die zonder meer een bijdrage kunnen leveren aan het 'revitaliseren' van de aansluiting van het hbo op de vooropleidingen. Uiteraard zal eerst goed met elkaar van gedachten moeten worden gewisseld over de inhoud van het begrip 'kwaliteit', als het gaat om de plek van het hbo binnen het onderwijssysteem als geheel, rekening houdend met de 'omgeving' van de hogescholen. Aanpassingen van een programma bijvoorbeeld hebben te maken met de invulling van de vooropleidingen en de eisen die het werkveld stelt aan de afgestudeerden. Dus het ligt voor de hand binnen dit project de juiste dialoog te voeren met die partijen die de 'omgeving' vertegenwoordigen.

Opmerkelijk is overigens het aanpakken van de 'aanscherping' van de bsa-norm. Het 'bsa' is in wettelijke zin een procedure die ten dienste staat van de hogeschool om in samenspraak met de student te voorkomen dat 'er ongelukken gebeuren' als hij of zij verder gaat met de studie. Daarbij kunnen ook kwalitatieve zaken worden meegenomen (voldoen aan specifieke competenties, de kwaliteit van bepaalde producten, de score op kern-onderdelen, enz.). Nu lijkt het of er staat: 'het verhogen van het aantal studiepunten dat in de propedeuse dient te worden gehaald'. De simpelste oplossing is: gewoon alles laten halen binnen een jaar. Dat gebeurt al, maar dan duikt de discussie op over het mogen toepassen van een vorm van compensatie. Mogelijk dat hiernaar wordt verwezen. Op de DvdB zullen we zeker een aantal van deze aspecten meenemen.

Hoofdthema DvdB15

Alles bij elkaar kunnen we als hoofdthema voor deze DvdB15 de volgende vraag zien: *'Welke zaken lenen zich, gezien de ontwikkelingen in beide sectoren, voor een gemeenschappelijke aanpak en kunnen leiden tot aantoonbare resultaten (in die zin dat daarmee de doorstroommogelijkheden optimaal door studerende kunnen worden benut).'*

Inbreng OCW

Een vertegenwoordiging van OCW zal aanwezig zijn om niet alleen nadere informatie te geven, maar ook om in gesprek te gaan met de deelnemers, en vervolgens de uitkomsten van de sessies mee terug te nemen naar Den Haag.

Doelgroepen

Gelet op het karakter van deze DvdB15 wordt gedacht aan medewerkers van mbo- en hbo-instellingen, en anderen die graag kennis willen nemen van deze ontwikkelingen en willen meepraten, die te maken hebben met:

- Vormgeving van onderwijs (mede rond de aansluiting en programmering van doorlopende leerwegen)
- Aansluiting
- Beleidsvorming (gericht op de aansluiting)
- Kwaliteitszorg
- Projectmanagement (vormgeving projecten over sectoren heen)
- Programma-management (mbo-4, Ad en Bachelor)
- Vorming van Regionale Associate Colleges
- Loopbaanbegeleiders in mbo en hbo
- Betrokkenen bij studiekeuzechecks.

Programma

In grote lijnen kunt u het volgende programma verwachten:

09.30 – 10.00 uur	Ontvangst en registratie
10.00 – 10.05 uur	Opening en korte toelichting op het programma
10.05 – 10.25 uur	De traditionele 'Keiharde Kennis Kwis'
10.25 – 11.15 uur	Plenaire inleidingen
11.15 – 11.30 uur	Pauze
11.30 – 12.00 uur	Blok 1
12.00 – 12.30 uur	Blok 2 (Beide blokken met dezelfde groepen)
12.30 – 13.15 uur	Lunch
13.15 – 14.00 uur	Blok 3
14.00 – 14.45 uur	Blok 4 (Beide blokken met dezelfde groepen) Koffie en thee tijdens blok 4 beschikbaar
14.45 – 15.15 uur	Plenaire sessie
15.15 – 15.25 uur	Korte reflectie / kijken naar de komende periode
15.25 – 15.30 uur	Afsluiting

Invulling blokken

In de loop van september zullen we de exacte onderwerpen die in de blokken aan de orde gaan komen, bekendmaken.

Aanmelding

Aanmelding is mogelijk door een e-mail te sturen naar info@leido.nl onder vermelding van:

- Naam - Instelling / organisatie - Functie.

Het is tot 2 oktober mogelijk zich weer af te melden, zonder verdere kosten. Daarna is het gehele bedrag voor de deelname aan de DvdB verschuldigd.

Praktische zaken

- Vrijdag 9 oktober van 10.00 tot 15.30 uur.
- Amersfoort-Schothorst, Disketteweg 11, gebouw Stichting Praktijkleren.
- Kosten voor deelname, inclusief documenten, catering en lunch: 110 euro, excl. btw.